

Jonas Vehmonen

Kommunstyrelsen

Budgetuppföljning per mars 2024 för Danderyds kommun

Ärende

Prognosen för årets resultat för helåret 2024 är ett underskott om 11,9 miljoner kronor. Det är en negativ avvikelse om 9,1 miljoner kronor jämfört med budget.

Prognosen för resultat enligt balanskravet är ett underskott om 18,3 miljoner kronor. Det är en negativ avvikelse med 15,5 miljoner kronor jämfört med budget.

Skillnaden mellan prognosen för årets resultat och resultat efter balanskravet förklaras med marknadsvärdet av kommunens externa medelsförvaltning. Se avsnitt extern kapitalförvaltning för mer information.

De största positiva avvikelserna jämfört med budget prognostiseras för internräntan med 18,5 miljoner kronor och för nämndernas nettokostnader med 18,2 miljoner kronor. De största negativa avvikelserna jämfört med budget prognostiseras för finansnetto med 19,0 miljoner kronor, pensioner (netto) med 16,4 miljoner kronor och för modulbostäder till Ukraina med 14,8 miljoner kronor.

Kommunens samlade målbedömning är att ett av kommunens nämndmål inte kommer att uppnås.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen fastställer budgetuppföljningen per mars 2024 för Danderyds kommun.
2. Kommunstyrelsen beslutar att tekniska nämnden ska inkomma med en uppföljning av åtgärdsplanen till delåret. Uppföljningen ska redovisas på kommunstyrelsens sammanträde den 21 oktober 2024.
3. Kommunstyrelsen noterar att socialnämnden tagit fram åtgärdsplan för egen regi och rapporterat en uppföljning av den till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens uppdrag av den 4 mars 2024 (§ 44), punkt 2, är därmed genomfört.

Jonas Vehmonen

Bakgrund

Budgetuppföljningen sker i syfte att informera nämnderna och kommunstyrelsen om ekonomiska avvikelser, vilket i sin tur ger möjlighet att fatta beslut om att vidta eventuella åtgärder.

Kommunledningskontorets utredning

Enligt kommunens riktlinjer för ekonomistyrning ska varje nämnd fortlöpande följa upp verksamheterna både i verksamhetsmässiga och ekonomiska termer inom respektive ansvarsområde. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för tillsynen av nämndernas verksamhet. Kommunstyrelsen ska fortlöpande följa nämndernas verksamhet på övergripande nivå.

Nämnderna ska minst tre gånger per år tillstålla kommunstyrelsen en ekonomirapport över det ekonomiska utfallet. Vid uppkomna eller förväntade negativa avvikelser mot budget på nämndnivå kan kommunstyrelsen besluta att berörd nämnd ska ta fram en åtgärdsplan och presentera den för kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen avgör om det krävs särskilda beslut för att nämnden ska nå en ekonomi i balans.

Tekniska nämnden behandlade budgetuppföljningen per februari på nämndsammanträde den 14 mars 2024 (§ 26). Nämnden beslutade att bordlägga ärendet. Tekniska nämnden behandlade budgetuppföljningarna per februari och mars på nämndens sammanträde den 25 april (§ 43).

Tekniska nämndens budgetuppföljning per mars prognostiserar *en negativ avvikelse med 9,2 miljoner kronor* jämfört med budget, vilket motsvarar 6 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror på högre kostnader jämfört med budget för verksamheterna *fastighetsförvaltning* med *en negativ avvikelse om 4,0 miljoner kronor*, *gator och trafik 2,7 miljoner kronor*, *administration och nämnd 1,6 miljoner kronor* samt *hamnförvaltning 0,9 miljoner kronor*. För verksamheterna *vatten och avlopp* samt *avfall* prognostiseras *negativa avvikelser* jämfört med budget. Dessa två verksamheter är finansierade via taxor som betalas av brukare respektive abonnenter och ej genom skatteuttag. Det innebär att dessa verksamheter inte belastar tekniska nämndens budget.

Den negativa avvikelsen för *fastighetsförvaltningen* beror delvis på det tak om 5,0 procent på hyresuppräknning som beslutats av kommunfullmäktige i samband med att budgeten fastställdes den 23 november 2023 (§ 140). En höjning av hyran om 5,0 procent motsvarar inte de faktiska kostnadsökningarna. Av kommunens riktlinjer för ekonomistyrning framgår

Jonas Vehmonen

att verksamheten ska vara självfinansierad och att verksamhetens hyresintäkter ska täcka verksamhetens kostnader över tid.

Den negativa avvikelserna för *gator och trafik* beror på högre kostnader än budgeterat för vinterunderhåll och nämnden anger att budgeten motsvarar kostnader som följer av en normal vinter. Kommunledningskontoret konstaterar att tekniska nämnden sedan år 2020 har negativ avvikelse jämfört med budget för gator och trafik, och att det helt eller delvis hänvisas till vinterkostnader som överstiger budget.

Den negativa avvikelserna för *administration och nämnd* beror på merkostnader för resursförändringar samt extern analys och generell kvalitetshöjning inom området upphandlingar samt merkostnader för externa resurser kopplade till den beslutade genomlysningen.

Den negativa avvikelserna för *hamnförvaltning* beror på högre driftkostnader än budgeterat.

Kommunledningskontoret har undersökt utfallet för de berörda verksamheterna som nämns ovan för åren 2021–2023, och kan konstatera att det för verksamheterna hamnförvaltning, gator och trafik, samt administration och nämnd redovisades negativa avvikelser även under 2023. För hamnförvaltning och gator och trafik redovisades negativa avvikelser även år 2022 och 2021.

Tekniska nämnden har i budgetuppföljningen per mars inkommit med åtgärdsplan.

Kommunledningskontorets bedömning

Kommunledningskontorets bedömning är att det finns stor risk att tekniska nämndens åtgärdsplan inte är tillräcklig för att nå en ekonomi i balans under 2024. Trots samhällsutvecklingsförvaltningens arbete för en budget i balans. Eftersom tekniska nämnden som helhet prognostiserar en negativ avvikelse ska nämnden ta fram en åtgärdsplan samt följa upp åtgärderna och sedan presentera resultatet för kommunstyrelsen. Det är därför kommunledningskontoret föreslår att tekniska nämnden ska återkomma till delårsrapporten med en uppföljning av åtgärdsplanen.

Kommunledningskontorets bedömning är även att det finns stor risk att socialnämndens åtgärdsplan för egen regi inte är tillräcklig för att nå en ekonomi i balans under 2024. Eftersom den negativa avvikelserna förekommer för egen regi samtidigt som den totala nämndbudgeten inte överskrids är det den berörda förvaltningschefens ansvar att vidta åtgärder. Därför föreslår kommunledningskontoret att socialnämndens åtgärdsrapportering läggs till handlingarna och det inte finns något ytterligare rapporteringskrav till kommunstyrelsen, helt i enlighet med riktlinjer för ekonomistyrning.

Jonas Vehmonen

Kommunledningskontorets rekommendationer

Kommunledningskontoret observerar och välkomnar att samhällsutvecklingsförvaltningen genomför en genomlysning av sin verksamhet och arbete för att förbättra nämndens rutiner för budgetering och ekonomisk rapportering. Kommunledningskontoret vill särskilt uppmärksamma att verksamheterna gator och trafik samt hamnförvaltning inte bör gå med ett underskott flera år i rad fortsättningsvis.

Kommunledningskontoret rekommenderar tekniska nämnden att se över nämndens presentation för verksamheterna vatten och avlopp samt avfall, för att säkerställa att det inte tolkas att verksamheternas ekonomi blandas ihop med tekniska nämndens ekonomi. Det kan lätt misstolkas av tabellerna att tekniska nämnden prognostiserar en negativ avvikelse om 12,1 miljoner kronor, där VA och avfall står för 2 miljoner kronor respektive 0,9 miljoner kronor. Därför föreslår kommunledningskontoret att tillsammans med samhällsutvecklingsförvaltningen ta fram en ny rapportmall till delåret, för att öka tydligheten i nämndens rapportering samt att ta fram exempelvis en bilaga där ytterligare ekonomisk information kan presenteras för nämnden.

Konsekvenser för barn och unga

Ärendet bedöms inte ha några konsekvenser för barn och unga.

Ekonomiska konsekvenser

Uppföljningens syfte är att säkerställa god ekonomisk hushållning.

Johan Lindberg
KommundirektörBjörn Wallgren
Ekonomichef

Jonas Vehmonen

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Budgetuppföljning per mars 2024 för Danderyds kommun
2. Budgetuppföljning per mars 2024
3. Budgetuppföljning tekniska nämnden per mars 2024 med åtgärdsplan
4. Socialnämndens åtgärdsplan för egen regi

Expedieras

Samtliga nämnder